

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Nyílt levél Boda Dezső főkapitányhoz.*

Forrás: *Népszava*

Bp.

1915 IX/26

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

351.74

Hely

Idő

"1915"

Személy

Helyszám

351.74

Nyílt levél

Boda Dezső főkapitányhoz.

Főkapitány Ur,

miután Ön egy csomó rendeletet adott ki, amelyekben megpróbálta fölvenni a küzdelmet a visszaélésekből fakadó drágaság ellen, most Ön is a sajtó útján való nyilvánosságához folyamodik ebben a harcban. Ujságíróval beszélgetve a drágaságról Ön, Főkapitány Ur, két figyelemreméltó kijelentést tesz: az egyik az, hogy a drágaság miatt „a fogyasztók elégedetlensége szinte lázongássá növekedett“. A másik az, hogy a visszaélések elkövetői ellen „a büntető rendelkezések csak akkor lennének hatályosak, hogyha követnők a német példát. Becsületvesztéssel és börtönnel kellene büntetni az uzorásokat. Németországban csak tisztességes ember lehet kereskedő. Radikális, helyes és okos törvényekkel lehetne rendet teremteni. Én azonban nem vagyok törvényhozó, csak a törvények végrehajtója“.

Ritkán van módunkban Önnel egy véleményen lenni. De most az egyszer igazat kell adnunk Önnek. Valóban, a fogyasztók elégedetlensége szinte lázongássá növekedett és az uzora növekedésével együtt

no ez az elégedetlenség még most is. Nem mulik el nap, hogy valami, ami nélkül alig lehet eltengetni az életet, meg ne drágulna. Az a kérdés, mit együnk és honnan keressük elő a legnélkülözhetetlenebb élelmiszerek megvásárlására szolgáló összeget, minden más kérdést kizorít az emberek lelkéből. Érzi minden vásárló ember, hogy a termelők és kereskedők összeesküdtek kifosztásunkra és tönkretételünkre. Munkaerőnk csökken a silány és hiányos táplálék miatt. Gyermekeink halványak és erőtlenekek, fejlődésükben megakadnak, mert nem lehet kellően táplálni őket. A dolgozó néposztályok tagjai ma jóformán azért dolgoznak, hogy a selejtes ennivalót megvásárolhassák. Semmi egyébre nem jut és hány tízezer van, akinek erre sem jut. Azt hisszük, hogy Ön is belátja, hogy ily körülmények között mi sem természetesebb, minthogy az emberek elégedetlenek. Soha ennél jogosabb elégedetlenség nem volt a világon. A „szinte lázongássá“ növekedő elégedetlenségre Ön figyelmezteti a közvéleményt és reméljük, a kormány is meghallja szavát. A kormánynak nem csak az lehet a feladata, hogy a lázongássá növekedő elégedetlenséget karhatalommal, valószínűen az Ön rendőreivel, elfojtsa, hanem az is, hogy végre valahára tegyen valamit a türheterlen állapotok gyors és erélyes orvoslására.

De Ön, Főkapitány Ur, nemcsak a bajt állapítja meg, hanem egyuttal rámutat az orvoslás módjának egynémelyikére. Örvendünk, hogy most Ön figyelmezteti a kormányt arra, amit mi hónapok óta követelünk: legalább annyi védelem jár ki a magyar fogyasztóknak és legalább annyi büntetés a magyar uzorásoknak, mint amennyiben a német kormány saját fogyasztóit részesíti és uzorásait sujtja. Oh, mi tudjuk, hogy a háboru Németország lakossága számára is az inség és gond iskolája. Tudjuk, hogy a mennyország még a legájtatósabb és legigénytelenebb hívőt sem csábítaná, ha olyan volna, mint a háborus Németország. De hát mégis, ott a kormány érzi azt a kötelességet, hogy az uzorások és hiénák raja ellen megvédelmezze a népet, hogyha elveszi a gyermekektől apjukat, legalább a kenyeret és a korty tejet megtartsa nekik.

Miért küzdenek a német hatóságok, első sorban a birodalmi kormány, oly törvényekkel a drágaság és uzora ellen, amelyeket Ön is követendő példa gyanánt állít a mi kormányunk elé? Nyilván azért, mert ott megvannak azok „a radikális, helyes és okos törvények“, amelyeket Ön is sürget ezzel a nyilatkozatával. De miért vannak meg Németországban ezek a törvények és miért nincsenek meg nálunk?

Szerző

Cím

Forrás:

De Ön, Főkapitány Ur, nemcsak a multban nyomta el karhatalommal azokat a mozgalmakat, amelyekből megszülethettek volna az Ön kívánta radikális, helyes és okos törvények. De Ön még most is utjában áll annak, hogy a társadalmi önségely utján megpróbálja ez az éhes város segíteni legalább valamennyire magán. A demokratikus választójog hiánya és mindaz, ami e hiánnyal velejár, egyik főoka türethetlensz.) viszonyainknak. Az egyesületi és gyülekezési jog hiánya szintén hozzájárul a drágaság fokozásához. Mert a kiuzsorázott fogyasztóknak Ön nem engedi meg, hogy a védekezés megbeszélésére összejöhessenek, tanácskozhassanak, megtehessenek a törvény korlátain belül mindent, amit szükségesnek ítélnék. De Ön, Főkapitány Ur, nem engedélyez gyűlést a fogyasztóknak: holott az összes árdragítók egyesületeikben szabadon tanácskozhatnak ma is. Ne mondja senki — Ön bizonyára nem mondja — azt, hogy gyülekezéssel nem lehet a drágaságot orvosolni: ez igaz. De meg lehet mutatni gyűléseken az elégedetlenség nagyságát, okait és ezzel rá lehet birni a kormányt, hogy tegyen már valamit.

Tudjuk, hogy a választójogot követelő munkásokat Ön azért zavarta szét és gyűlést azért nem engedélyez, mert az Ön felsőbb-sége ezt így parancsolja Önnek. De mi azt hisszük, hogy sem a szenteltvizhatásu plakátok és rendeletek, sem az ujságnyilatkozatok nem meritik ki az Ön kötelességét. Önnek, Főkapitány Ur, mint a közrend legfőbb és felelős örének, az volna a kötelessége, hogy odalépjen a kormány elé, amelynek Ön egyik közege és figyelmeztesse azokat, akiket illet, hogy cselekedni kell, mert így tovább nem mehetnek a dolgok.

— nem kellene Önnek, Főkapitány Ur, ezt a kérdést fölvetnie? Hiszen, ha a magyar törvényhozók vagy jogászok nem elég okosak arra, hogy kitaláljanak jó vagy jobb törvényeket: le lehetne fordítani őket. Amikor annyi minden rosszban követjük és utánozzuk a németeket, miért akar a magyar kormány és törvényhozás éppen ezen a téren eredeti lenni? Miért nem radikálisak, miért nem okosak és miért nem helyesek a magyar törvények e téren?

Ha ezen kissé elgondolkodik Ön, Főkapitány Ur, akkor rosszalással kell gondolnia annyi sok cselekedetére, amelyet a budapesti munkások és különösen a szociáldemokrata munkások ellen elkövetett. Hígyje meg, Főkapitány Ur, ha Ön

nem kardlapoztatott volna olyan sűrűen akkor, amikor a munkások nem akartak egyebet, mint jogot szerezni: akkor ma nem kellene Önnek radikális, helyes és okos törvények hiánya miatt panaszkodni, mert akkor azok a radikális, okos és helyes törvények megvolnának. Megvannak Németországban, mert ott a legfőbb törvényhozó testületet: a birodalmi gyűlést az általános, egyenlő és titkos választójog alapján választják